

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/73/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2719201424
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2719201424.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. P. B., nar. X.X.XXXX a 2. F. B., nar. XX.XX.XXXX, obe deti adresa ako matka, obe v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, so sídlom Skalica, Gorkého 2, deti rodičov - matky: K. K., nar. XX.X.XXXX, adresa K., V. XXX, t. č. A. XXX a otca: P. B., nar. XX.X.XXXX, adresa K., K. XXX, v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, za účasti Okresnej prokuratúry Skalica, so sídlom Skalica, Ružová 2, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Skalica č. k. 7P/99/2019-9 zo 9.10.2019, t a k t o

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia doručený súdu dňa 7.10.2019.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 324 ods. 1, § 328 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 2 ods. 1, 2, § 360 ods. 1, § 366, § 367 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ako i s poukazom na § 28 ods. 1 až 3 zák. č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine.

3. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý sa domáhal, aby súd dočasne zveril maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti a matku zaviazal platiť výživné vo výške 50,- Eur na každé maloleté dieťa, keď dôvodil, že matka sa s deťmi odsťahovala na jemu neznáme miesto a deti mu odmieta dať (o čom má dôkazy v podobe SMS správ), nakoľko podľa jej vyjadrení tie budú s ňou až do rozhodnutia súdu. Návrhom vo veci samej sa pritom otec domáha rovnako zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti; styk matky s deťmi nežiada upraviť a ponecháva na úvahe súdu, aby určil výživné podľa jej možností a s ohľadom na potreby maloletých detí.

4. Vecne súd prvej inštancie argumentoval tým, že preskúmaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že podmienky na jeho nariadenie nie sú splnené, nakoľko dôvody, ktoré otec uvádza vo svojom návrhu sú len dôvody konštatované jednou stranou, nepodložené a nepreukázané žiadnymi dôkazmi. Za daných okolností nevznikla potreba dočasnej úpravy pomerov maloletých a potreba ich ochrany a súčasne súd nezistil ohrozenie záujmu, života alebo zdravia maloletých detí. Súd poukázal na skutočnosť, že maloleté deti v súčasnosti bývajú podľa vyjadrenia otca s matkou, síce nevedel uviesť kde konkrétne, ale žiadnym spôsobom súdu nepreukázal, že by deťom za danej situácie hrozila nejaká ujma, alebo že by bola deťom poskytovaná nedostatočná starostlivosť. Z uvedeného však nevyplýva, že by bolo potrebné v danej situácii upravovať vzťahy medzi maloletými deťmi a ich rodičmi

nariadením neodkladného opatrenia, nakoľko maloleté deti nie sú podľa názoru súdu v takej situácii, ktorá si vyžaduje riešenie v podobe vydania neodkladného opatrenia, z ktorého dôvodu je tiež návrh otca nedôvodný. Otec svojimi vyjadreniami ničím neosvedčil potrebu neodkladnej úpravy v zmysle jeho návrhu a z dôvodu absencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, preto súd jeho návrh na vydanie neodkladného opatrenia zamietol. Otec si pritom podal aj návrh vo veci samej, o ktorom súd rozhodne v čo najkratšom čase, a preto nie je potrebné vydať v predmetnej veci neodkladné opatrenie.

5. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletých detí, vychádzajúc obsahu podaného odvolania, domáhajúc sa zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie tak, aby odvolací súd jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel. Uviedol, že prikladá dôkazy vo forme SMS správ, žiada od matky výživné na deti podľa potrieb maloletých detí a možností matky a styk matky s deťmi žiada upraviť po osobnom stretnutí a vzájomnej ústnej dohode s matkou.

6. Matka odvolací návrh nepodala, k odvolaniu otca podala písomné vyjadrenie, v ktorom uviedla, že obe maloleté deti pochádzajú z partnerského vzťahu matky s otcom. Aj keď žila s otcom v spoločnej domácnosti, žili oddelene. Otec nemal o deti žiaden záujem, nedokázal s nimi ani chvíľu vydržať. Okamžite po deťoch vrieskal. Voči matke sa správal agresívne, počas hádok z neho mala strach, vycítila, že je to preto, že je T.. Pri hádkach išlo vždy o financie, matka nevedela, kedy má otec výplatu, ani ako ju míňa. Otec jej do domácnosti nedával ani euro. Každým dňom ju viac a viac fyzicky týral, udrel. Deti tomu vždy boli svedkami. Preto matka radšej trávila čas s deťmi u rodiny a známych; doma bola, keď bol otec mimo domácnosti. Keď sa vrátil v neskorých hodinách domov, bol pod vplyvom alkoholu, niekedy dokonca iba v spodnej bielizni. Takto neskoro sa domov vracal viackrát za týždeň. Okrem toho užíva marihuanu a antidepresíva. Čo sa týka spoločnej domácnosti, všetko financovala matka zo svojho rodičovského príspevku a o všetko sa sama starala. Vzťah je natrvalo poškodený. Matka preto vo veci samej žiada, aby boli maloleté deti zverené do jej osobnej starostlivosti, styk otca s deťmi bol upravený dvakrát do mesiaca, výživné bolo stanovené podľa potrieb detí a deti mali určený trvalý pobyt ako matka.

7. Procesný opatrovník odvolací návrh nepodal. Súdu zaslal správu z prešetrených pomerov, v ktorej uviedol, že rodičia aktuálne nežijú v spoločnej domácnosti. Matka býva u starej matky v rodinnom dome, kde má s maloletými deťmi k dispozícii jednu izbu, kde sa nenachádza okno, ale svetia si tam celý deň svetlom. Hygiena a čistota domácnosti bola na primeranej úrovni. Maloleté deti majú dostatok oblečenia a hygienických potrieb a zopár hračiek. Matka uvádzala, že sa s otcom často hádali, otec sa k nej správal vulgárne, o deti sa veľmi nezaujímal. Otec žije v štvorizbovom rodinnom dome vo vlastníctve jeho sestry. Maloleté deti majú u neho samostatnú izbu, rodinný dom je moderne zariadený a udržiavaný v čistote. Otec uvádzal, že komunikácia s matkou je aktuálne na zlej úrovni, nedvíha mu telefón, neodpisuje na sms, deti vidí otec tak raz za týždeň jednu hodinu. Otec poukazoval na to, že v domácnosti matky sú nevyhovujúce sociálne a bytové podmienky, maloleté deti tam mali vši. Matka deti nevedie k slušnému správaniu, vulgárne pred nimi nadáva. Otec tiež uvádzal, že s deťmi má pekný vzťah, vie sa o ne postarať. Matka nemá základné hygienické návyky. Podľa vyjadrenia ošetrojúcej lekárky maloletých detí MUDr. A., je zdravotný stav maloletých detí dobrý. Procesný opatrovník vykonal tiež pohovor s mal. P., ktorá uviedla, že otec s matkou sa často hádali, teraz jej je u starej matky lepšie, väčšinu času trávia vonku. Uviedla tiež, že otec jej nechýba, ale niekedy by k nemu chcela ísť, prespávať tam nechce. Procesný opatrovník na záver uviedol, že v domácnosti matkinej matky nie sú vyhovujúce podmienky pre zdravý psychický a fyzický vývin maloletých detí, preto navrhuje, aby bolo rodičom uložené zúčastniť sa poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb.

8. Ďalšie písomné vyjadrenia účastníci v odvolacom konaní nepodali.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a

contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca proti napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie nie je dôvodné, preto je potrebné napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah odvolania otca, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti, určenia vyživovacej povinnosti matky vo výške 50,- Eur mesačne na dieťa zamietol dôvodiac, že v danom prípade nemal za osvedčenú potrebu okamžitej úpravy pomerov.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon iba demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

14. Podľa § 326 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha (ods. 1). K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (ods. 2).

15. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

16. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

17. V zmysle § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené. Podľa ods. 2 uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

18. V zmysle § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

19. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

20. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom

rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

21. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

22. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

24. Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

25. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

26. V zmysle čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24, § 25, § 26 sa použijú primerane.

28. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok... Podľa ods. 4 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

29. Civilný mimosporový poriadok obsahuje vo svojej Tretej časti iba Niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach, preto sa použijú aj na neodkladné opatrenia v nesporovom konaní

všeobecné ustanovenia Civilného sporového poriadku o neodkladných opatreniach, ktorý vo svojom ustanovení § 325 ods. 2 obsahuje iba demonštratívny výpočet možných typov neodkladných opatrení. Vzhľadom na uvedené je teda možné nariadiť neodkladné opatrenie aj iného obsahu, ako vypočítava Civilný sporový poriadok, a teda aj iné neodkladné opatrenia ako výslovne upravuje Civilný mimosporový poriadok.

30. Neodkladné opatrenie možno nariadiť z dvoch dôvodov, a to ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V zmysle ustanovenia § 326 ods. 1 Civilného sporového poriadku, potom ďalšími predpokladmi nariadenia neodkladného opatrenia sú osvedčenie dôvodnosti a trvania uplatneného nároku a preukázanie odôvodnenosti potreby neodkladnej úpravy pomerov alebo obavy z ohrozenia exekúcie. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a vyjadrenia strán, resp. účastníkov a bez nariadenia pojednávania, a to vzhľadom na charakter tohto procesného inštitútu.

31. Pritom platí, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení Charty základných práv aj Dohovoru o právach dieťaťa, najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní súdu vo veciach týkajúcich sa maloletých detí, teda i pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia i keď to CSP už výslovne v § 324 a nasl. neuvádza.

32. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vč. procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a často dosť dobre ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostreté tým či oným účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom dieťaťa, na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž súd na rozdiel od tzv. sporového konania (ktoré je ovládané zásadou zodpovednosti účastníkov za jeho výsledok a kde je tak v značnej miere na procesnej aktivite účastníkov, čo sa v konaní preukáže a s akým výsledkom následne konanie skončí) je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli, alebo či v tomto smere ostali nečinnými. I v rámci konaní začiatelných aj bez návrhu (do ktorej skupiny patrí vo všeobecnosti skupina konaní vo veciach starostlivosti súdov o maloleté deti a špecificky aj konkrétne konanie) však okrem toho treba vidieť nezanedbateľné rozdiely medzi konaním vo veci a konaním o neodkladných opatreniach. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka (30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek podstatnejšie vloženie sa súdu do problému než to, že sa overí spoľahlivosť navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie. Tým sa práve konanie o neodkladnom opatrení vydávanom na návrh v konaniach zahájiteľných i bez návrhu líši nielen od konania vo veci (kde vykonávanie dokazovania súdom bez ohľadu na aktivitu účastníkov spravidla poskytuje dostatočný priestor pre zistenie všetkých rozhodujúcich skutočností), ale aj od konania o prípadnom neodkladnom opatrení vydanom bez návrhu samotným súdom, v ktorom sa lehoty zhora neuplatnia.

33. Z dosiaľ osvedčeného ako to vyplýva z obsahu spisu, pochádzajú maloleté deti z partnerského vzťahu matky a otca, ktorí viac nežijú v spoločnej domácnosti, matka spolu s maloletými deťmi opustila spoločnú domácnosť a býva s nimi v dome u svojej matky. Príčinou boli partnerské nezhody a časté hádky. Otec sa návrhom vo veci samej domáha zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti, stanovenia vyživovacej povinnosti matky s tým, že styk matky s deťmi zostane bez úpravy dôvodiac, že matka mu v stretávaní sa s deťmi bráni, deti k ničomu nevedie, vulgárne pred nimi nadáva a neučí ich základným hygienickým návykom. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa otec rovnako domáha dočasného zverenia mal. detí do svojej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matky vo výške 50,- Eur mesačne na dieťa. Svoj návrh podložil predložením SMS komunikácie s matkou, z ktorej má vyplývať, že matka mu v stretávaní s deťmi bráni. Matka na druhej strane argumentuje tým, že otec sa o deti predtým nezaujímal, matke často vulgárne nadával, hádali sa, preto aj s deťmi odišla. Matka aktuálne poberá rodičovský príspevok vo výške 220,70 Eur mesačne a prídavky na dve deti vo výške 48,68 Eur mesačne. Zo správy Obce K. vyplýva, že pri návšteve pracovníčky obce v domácnosti matky, boli deti čisté, šaty a veci mali poukladané, v dome bol poriadok. Procesný opatrovník v podstate potvrdil existenciu nezhôd medzi rodičmi maloletých detí. V domácnosti, v ktorej matka s deťmi aktuálne žije zistil, že jej hygiena a čistota boli na primeranej úrovni, deti tam mali dostatok oblečenia a hračiek. Odporúčal, aby sa rodičia zúčastnili poradenstva na referáte poradensko-psychologických služieb. Odvolací súd tiež zistil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci už aj prvé pojednávanie dňa 14.11.2019, na ktorom bol vypočutý otec detí s tým, že ďalšie pojednávanie vo veci bolo určené na deň 10.12.2019. Otec vo svojej výpovedi uviedol, že si s matkou nerozumeli, táto často nebývala doma, deti brala stále so sebou. S matkou sa nevedia dohodnúť na pravidelnom stretávaní sa otca s deťmi. Potvrdil, že kvôli nezvládateľnému hnevu berie liek Paretin, avšak nepravidelne, alkohol požíva denne, po práci si dá pivo alebo víno, užívanie marihuany poprel. Podľa potvrdenia zamestnávateľa, má otec priemerný čistý mesačný príjem 678,51 Eur mesačne v čistom, pričom otec tiež uvádzal, že si privyrába zváraním hokejových košíkov, čím si vie privyrobiť 300-400 Eur.

34. V danom prípade je zrejmé, že vzťah rodičov je aktuálne problematický, z ktorého dôvodu matka s deťmi opustila spoločnú domácnosť a odsťahovala sa ku svojej matke, kde však procesný opatrovník vykonaným šetrením nezistil, že by boli výchova alebo výživa maloletých detí vážne ohrozené alebo narušené. Rodičia sa síce nateraz nevedia dohodnúť na stretávaní sa otca s mal. deťmi, avšak otec deti sporadicky vída. Obaja rodičia poskytujú v konaní protichodné vyjadrenia o rodičovských kompetenciách toho druhého, keď otec matke vyčíta, že nemá hygienické návyky, deti sú pri nej špinavé, matka ich k ničomu nevedie a vulgárne pred nimi nadáva. Matka zase o otcovi uviedla, že sa o deti predtým nezaujímal, kričal po nich, požíval denne alkohol, užíva antidepresíva a k matke bol vulgárny, čoho svedkom boli aj maloleté deti. Z uvedeného vyplýva, že pre rozhodnutie súdu o tom, ktorému z rodičov je vhodnejšie zveriť deti do osobnej starostlivosti, je potrebné vykonať dokazovanie vo veci samej, nakoľko zatiaľ ide len o protichodné vyjadrenia rodičov.

35. Nateraz však nie je daná potreba naliehavej úpravy pomerov maloletých detí otcom navrhovaným neodkladným opatrením. V predmetnej veci neboli osvedčené žiadne skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že by maloletým deťom hrozila nejaká ujma a bola by daná potreba okamžitého zverenia týchto detí otcovi. Neodkladné opatrenie je inštitút, ktorý sa má používať iba v nevyhnutných prípadoch, ak je skutočne daná potreba bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto pomery sa potom upravujú iba v nevyhnutnej miere.

36. Neodkladné opatrenie je procesný prostriedok, ktorým sa upravujú pomery účastníkov konania do doby konečného rozhodnutia vo veci samej. V tomto prípade súd nezistil dôvod, pre ktorý by sa nemalo počkať, do konečného rozhodnutia. Navyše súd prvej inštancie už vo veci samej koná, vo veci bolo vykonané už aj prvé pojednávanie, pričom ďalší termín je stanovený na 10.12.2019. Podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia nie sú splnené, keďže nebola preukázaná naliehavá potreba bezodkladnej nutnosti úpravy právnych pomerov účastníkov a neboli preukázané okolnosti vedúce k intenzívnej potrebe rýchleho a efektívneho zákroku neodkladným opatrením, ktorým by malo byť rozhodnuté či už o zverení maloletých detí, o výživnom, či o úprave styku. Otec sa s maloletými deťmi sporadicky stretáva, teda nehrozí, že by došlo k pretrhnutiu puta medzi nimi a otcom. Aj maloletá P. sa vyjadrila, že je u matky spokojná, s otcom sa chce stretávať, ale prespávať u neho nechce. Je zrejmé, že otec má záujem stretávať sa s maloletými deťmi v širšej miere. Avšak neodkladným opatrením sa pomery medzi účastníkmi upravujú iba dočasne, v nevyhnutnom rozsahu v prípade bezodkladnej

potreby, ktorá v danom prípade nie je daná. Všetky skutočnosti, ktoré je nevyhnutné objasniť, pre náležité rozhodnutie o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, budú predmetom podrobného dokazovania vo veci samej, t. j. preverené budú tak rodičovské kompetencie otca, ako aj matky.

37. Z uvedených dôvodov odvolací súd vecne správne rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

38. Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie o neodkladnom opatrení, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej, rozhodne o nároku na náhradu a o výške trov tohto odvolacieho konania, zmysle ust. § 58 CMP, súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa predmetné konanie bude končiť, a to v rozhodnutí podľa § 334 alebo § 337 ods. 3 CSP, prípadne v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej.

39. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).